AYDEDE

No. 91 — 26
Çarşamba 4 Ağustos 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Söz, Sözü Açar !

Başbakanımızla – yıllardanberi makama gelip, makamı terketmiş diğer Başbakanlar ve bir tanesi müstesna bütün bakanlar gibi – müşerref olmamışımdır. Zira hiçbirine işim düşmemiştir. Zaten Devlet dairelerine kat'i bir zaruret hâsıl olmadıkça uğramaktan hâz etmem. İstanbul Valisi de şayed Belediye Başkanı sıfatiyle gazetecileri toplantılara çağırmasa onunla da tanışmamış olacaktım.

Şu var ki Parti gayreti gütmeden hepsinin de muvaffakiyetini ihlâsla dilediğimden şüphe edilmemelidir. Yaşım icabı memuriyet bekliyemem. Bu zamanın merdudlarından sayıldığıma göre de Banka İdare Meclisleri azalığı nevinden bir arpalık istemeğe kendimde hak göremem; hamdolsun şimdilik ihtiyaç da duymuyorum. Parti namzedi olarak mebusluk listelerinde yer almama da hem parti bakımından, hem kendi noktai nazarımdan imkân yoktur. Hulâsa tek ümit ve tek geçim yolu esas mesleğime inhisar ediyor.

Bunları açıkladıktan sonra ikinci kabinesini beğendiğim ve beğendiğimi yazmaktan çekinmediğim Başbakandan küçük bir şikâyetimi arzedeceğim: Muhterem Hasan Sakanın bariz bir kusuru yahut sıhhi özürü, halk ile temaslarında asabiyete kapılması ve sözünü Başbakanca idare hususunda aciz göstermesidir.

Meselâ felâketzede Erzincanda zemin ve zamana uymıyan bazı sert lâkırdılar etmişti. Bu seferki Bursa ziyaretinde halkı tembellikle ittihama kalkıştı. İzmitte de şöyle demiş:

"— Ben buraya derd dinlemeğe gelmedim. Şikâyet ve istekleriniz varsa yukarıya yazarsınız, meşgul olurlar!"

Vatan gazetesi muhabirine nazaran o tarzda beyanatı Halk Partililerini bile çok müteessir etmiş. Fikrimce hepsinin de sözü sohbeti yerinde olan kabine âzası da Başbakanlarının bu kabil – eski mekteb hocası ağzı – cevablarından pek memnun olmasalar gerektir.

— Aman, Başbakanımız yurd içinde gezintiye çıkacakmış. Allah vere de yine sinirlenmese, dilini pek tutsa! diye üzüntüye kapılarak arkasından okuyup üflemeleri de akla gelir.

Hoş, bu kadarcık kusur Kadı kızında da bulunur. Fakat bulunmasa daha iyi olur. Belki giderilmesi de mümkündür. Sözlerimi hulûsuma ve hüsnü niyetime bağışlayacak tıynette bir hürriyetperver, bir münevver olmasaydı elbette ben de – her ihtimali hesaba katarak – böyle kendisi gibi azıcık lüzumsuzca konuşmazdım, tabiî!

Söz, sözü açar.

AYDEDE

Güreşçilerimiz dünya şampiyonu oldu

— Aslan gibi kuvvetli..
— Hayır, Türk gibi kuvvetli !..

Biletlerde Küsürat
Aklımızda Kusurat

Gördünüz mü işi? Belediye zamlarından dolayı şehir hatları bilet tarifesi % 10 arttı. Artınca da başımıza bir küsurat meselesi çıktı. Meselâ Köprü – Kadıköy bilet ücreti 25 kuruş iken şimdi 27,5 kuruştur. Vay halimize! Yolcu veya gişe memuru o kadar kuruşluklarla yirmi paralıkları nereden bulacak? Zaten tedavülde ne kuruş var, ne on paralık. Yüz paralıklar ise ziynet altını gibi nadirattan!

Gişe önleri maşaallah. "Aldındı! Verdindi! Vardı! Yoktu! Verirsin! Vermezsin!" münakaşalariyle kıyamet kopacak. Karar çıkarmak kolaydır, neticelerini hesaba katmak gerek!

Acaba zamlar yapılırken kimsenin aklına bu mahzur gelmedi mi? Biletlerde küsurat, aklımızda kusurat!

Hazım Lâzım

Vaktiyle bir obur kadı varmış, zamane şairleri bunu fena halde hicvederlermiş. Kadı bir gün kızmış, Şeyhülislâma şikâyet etmiş, o da demiş ki:

— Çok yiyen biraz da yutmalıdır!.

Olimpiyat Bayramımız

Olimpiyadlarda güreşçilerimiz beklediğimiz ve umduğumuz gibi göğsümüzü iftiharla kabarttılar. Dündenberi şehrimiz – ve tabiatiyle bütün yurd - bir bayram manzarası arzediyor. Devlete, millete, müesseselere ve şeddadi binalar kuran kimselere düşen bir vazife var: Bu kahramanları yaşadıkları müddetçe geçim kaygusundan kurtarmak.

Bilhassa ey sigorta şirketlerimiz! Bu noktadan sizin düşüneceğiniz ve yapacağınız bir himmet yok mudur?

Vardır! Vardır!

Ben Nerde ? Efendim Nerde ?

Denizyolları iç hatlarda birinci ve ikinci sınıf mevkileri birleştirmeği düşünüyormuş. Âlâ! Fakat bu vapurlarda lüks mevki ipka edilecekmiş. Demek, orta sınıf yavaş yavaş tarihe karışıyor, memlekette sadece iki sınıf kalıyor: "Tırhallı, hep bir halli" lerle dört başı mamurlar!

Yâni bir para aristokrasisi, rüçalar sınıfı, bir de yarı "parya" müflisler cemmi gafiri!.

Bu kadar ayrılık, gayrılık ve seçi hoşumuza gitmiyor. Yeni Bakandan şehir hatlarındaki lüks mevkilerin bile kaldırılmasını istemeğe niyetleniyorduk.

Ben nerde, efendim nerde!

Bahtiyarlık

Abbasî Halifelerinden Memun, çocuklarından birinin elinde kitap görerek sordu:

— Oğlum, bu nedir?

Çocuk:

— Babacığım! İnsanın fikrini açan, yükselten, yalnızken eğlendiren kıymetli bir kitabdır.

Cevabını verince Memun:

— Oğullarım arasında, dedi, asalet ve saltanattan ziyade ilme ehemmiyet veren bulunduğundan dolayı bahtiyarım!

— Meslek hayatımdaki muvaffakiyetsizliğimi unutmak için içiyorum azizim..
— Ya.. Nerede çalışıyorsunuz Beyefendi?
— İçki ile mücadele cemiyetinde!

AKLIMDA KALANLAR

"Müşarünileyha,,

"…. İki aylık seyahatten döndüm. Londrayla Paris ve Cenovada yirmişer gün kaldım, Londra sanatkârlariyle (Bazı isimler veriyor) yakından temas ettim. Birçok film stadyolarını gezdim. Pariste kaldığım müddetçe Komedi Fransezde oynıyan bütün temsilleri ve burada "Sirano dö Berjrak" ı gördüm. Çok samimî olarak hemen şunu söyliyeyim ki Fransızlar kendi eserleri olduğu halde Sirano dö Berjrak'ı bizim kadar muvaffakiyetle oynayamıyorlar. Gerçi bizim sahnemize konmuş birçok eserlerini komedi Fransezde seyrettiğim zaman sanatın ihtişamına hayran kaldım. Fakat yazık ki Fransızların sanatta ifrat hastalığı birçok eserleri bozmaktadır. O kadar ki Piyer Blanşar gibi kıymetli bir sanatkâr bile bu hastalığa kapılınca tahammül edilmez bir hal alıyor. Ve emin olun ki bizim salaş tiyatromuzun sanat havası hasretle anılıyor. Netekim Londra ve Pariste karşılaştığım birkaç teklif bu yüzden beni alâkadar etmedi… Ve

"22 Temmuz 1948" tarihli Vatan gazetesindeki beyanat "Şehir Tiyatrosu" aktrislerinden "Cahide" hanımdır. Dünya dünya olalı bu

çapta ve bu derece az cüret ve cesarette bir gafleti (Az kalsın zekâveti diyecektim) Cenabı hak hiç bir kuluna nasip etmemiştir. Aferin Cahide hanım (22 Temmuz 1948) bize asla unutulmıyacak olan vesikalı bir tarih oldu; mersi.

Semih Mümtaz S.

Kim Uydurdu Bunları

Halka verilen kömür istihkakından ton başına 50 kilo eksik verildiği hakkında ortada tamamen asılsız bir şayia dolaşıyor.

Kim uydurur bunları?

Amerikada o kabil ipsiz sapsız şayialar tahakkuk edip kimler tarafından ve ne maksatla çıkarıldığını açıklayan hususî bir istihbarat bürosu varmış.

Pek lüzumlu bir müessese ama istemeyiz.

Zira bizde böyle bir müesseseyi hükûmet kurmağa kalkar ve 1500 kişilik umum müdürlü, kalemi mahsus müdürlü bir teşkilâtla işe başlar.

Ve hiç de randıman alamaz!

BUGÜNLERDE!

OLUP BİTENLER

YERİNDE BİR TESELLİ

Geçen gün İstanbul vapuru mutad batı seferine çıktı ve yüz liralık dövizle aylarca Avrupada kalmak, yiyip içmek, giyinip kuşanmak ve eğlenmek hünerini ibraz edenlerden bir haylisini de götürdü. Yalnız birini, bir kadıncağızı götürememiş. Sebeb de şu: Vapurun kalkma saatine kadar bu hanım, gümrükteki işlerini bitirememiş ve etrafındakilere acı acı derd yanmağa başlamış:

— İstanbulda hiç kimsem yok, şimdi benim halim ne olacak?

Bir gazetenin yazdığına göre gümrük memurları: "23 gün sonraki vapurla" gidebileceğini söyliyerek gözü yaşlı kadını teselli etmişler!..

Hani bir hikâye vardır: Eski devrin yosmalarından biri Ayasofyadan geçerken karşısına sarhoş bir Yeniçeri dikilmiş, palasını çekmiş, bağırmış:

— Bre şu meteliği al, yarın sabah Beykozdaki evime gel!

Kadın, meteliği almış, hiçbir şey söylemeden belâlı Yeniçerinin yanından uzaklaşmak istemiş. Fakat Yeniçeri işi sağlama bağlamak için tekrar gürlemiş:

— Hey kahbe! Mutlaka geleceksin değil mi?

Kadın kendini tutamamış:

— Tabii Ağam, demiş. Para bol, yol yakın, üstelik de tatlı dil.. Hiç gelmez olur muyum?.

"23 gün sonra kalkacak" vapur müjdesiyle gümrük memurları, muamelesini bitiremeyip vapuru kaçırttıkları bu gözü yaşlı hanımcağızı doğrusu pek de teselli etmişler… Kadın, sevincinden kimbilir neler yapmıştır ve kimbilir bu 23 gün içinde kendini teselli edenlere ne hayır dualar edecektir.

ACABA NE OLDU?

Pazar günkü gündelik gazetelerin birinde bir resim var: Olimpiyada giden süvari ekipimizin başkanı Tümgeneral Cevdet Bilgişinle İngiltere büyük elçimizi konuşurken tesbit etmiş. Resmin altında şunlar okunuyor: "Süvari ekipimizin başkanı Tümgeneral Cevdet Bilgişin, İngiltere büyük elçimiz Cevad Açıkalın ve arkadaşımız Bürhan Felek ile"

Resmi inceden inceye tetkik ettik, Bürhan Feleğe benzer canlı bir mahlûkun izine bile tesadüf edemedik.

Acaba Burhan Felek tebdili kıyafet edip de arkada göze çarpan masa kılığına mı girmişti? Yoksa, masallardaki meşhur sihirli külâhı giymişti de onun için mi göze görünmüyordu?.

TUHAFLIK

Ticaret Bakanı Cemil Said Barlas, öyle güzel konuşuyor, tarihe mal olacak öyle güzel sözler söylüyor ki…. "Hürriyet" gazetesinin muhabirine şunları söylemiş:

"— Devlet zaten ticaret yapmazdı. Halk Partisinin kurulduğu günden Millî Korunma kanunlarının çıktığı tarihe kadar bu böyle olmuştur. Şimdi Devlet, bütün işleri şahsi teşebbüse terkedecektir."

Devletin bütün işleri şahsi teşebbüse terketmesi için yeni bir karar aldığını Ticaret Bakanından öğreniyoruz. Âlâ!…

Yalnız, Devletin ticaret yapmadığı hakkında sıkı sıkıya söylediği sözlere şaştık, kaldık. Devlet Ticaret yapmazdı da, Zonguldak kömür madenlerini niye devletleştirdi?

Su Şirketi, Elektrik Şirketi, Tramvay Şirketi kimin tarafından satın alındı?

Ya Devlet Denizyollariyle Devlet Demiryollarına ne buyrulur?.

Evvel yoğidi işbu rivayet
yeni çıktı!

KARGI

Gubarinin Mezarı

Bütün ömrünce kadınlardan uzak kalmış olan Gubari ölünce, tuhaf bir tesadüf eseri olarak, Cennet Kadın adında bir hatunun mezarına gömüldü. Bunu haber alan zamane şairlerinden biri şu beyti söyledi:

Cennet Kadın mezarına kondun Gubari ya,
Şimdengerü çek imdi cehennem azabını!

GEVEZE ADAMLAR

Vanderboom'la Manyvelde isminde, Brükselli iki tüccar eğlenmek için Parise hareket ederler. Trende hiç konuşmazlar. Bir aralık Vaderboom:

— Çayırda iki inek var! der.

— Ya!

Ve konuşma bu kadarla kalır. Paris'te, trenden inince, Manyvelde Vanderboom'a:

— Çayırda iki inek mi var dedinizdi

— Evet

— Üç inek vardı!

— Ya! Ve yine susarlar.

Otele gidip yerleşirler, şehirde bir müddet dolaşırlar. Akşam, yemekte, Vanderboom Manyvelde:

— Çayırda üç tane mi inek vardı dedinizdi?.

— Evet..

— İki inek vardı!

— Ya!

Gece yatarlar, uyurlar. Ertesi sabah kahvaltıda, birbirlerine bakarlar. Birisi konuşacak gibi olur, nihayet ikisi birden:

— Paris'e kavga etmiye geldikse Brüksel'e dönelim, daha iyi! Ve ilk trene binerek memleketlerine dönerler.

Hükûmet israfın önüne geçmek için tedbirler alıyor

Cim karnında bir nokta!

Minelbab İlelmihrab

Yazan : Refik Halid KARAY

Sadrazamla ahval-i dahiliye hakkında bir konuşma - Kabinede meşrutiyet çeşnisi - Yeni Dahiliye nazırının büyük nüfuzu - Sadrazam Anadoluyu Kutbu Şimali kadar biliyor - Abdullah Cevdeti kimse sevmezdi

Birkaç gün evvel Ali Kemal ve Mehmet Ali Beylerle ben ahval-i dahiliyeye dair Sadrazamla hususi bir hasbihalde bulunmuştuk. O zaman bize zaten Cemal Beyden kapalıca şikâyet ve giyim, kuşam, adâp ve erkân cihetinden de kendisinden de bir türlü memnun olmadığını ihsas etmişti.

Nihayet mesele Meclis-i vükelâda patlak vermişti: Sadrazam Dahiliye nazırının da mevcut bulunduğu bir müzakere esnasında "İrade-i şahane şerefsadir olmadan bir adamın büyük bir makamda ifay-ı umura başlaması keyfiyetininnin" bir anarşi olduğunu, ittihatçılar zamanında bile misli görülmemiş bir cüretkârlık ve bir kanunşikenlik teşkil ettiğini söylemiş, diğer nazırlar da sükûtlariyle âdeta bu sözü tasdik etmişlerdi.

●

Filvaki Ferit Paşa bu hareketin hangi nazırdan sadır olduğunu isim zikrederek söylememişti ama Cemal Bey bittabi, herkes gibi, anlamış ve hiç birşey söylemeden önündeki kâğıda alelacele istifanamesini yazmış, meclisi terketmişti.

Benim o gece bu işlerden haberim olmadı. Ertesi gün Dahiliye nezaretine Mehmet Ali Beyin geldiğini öğrendim, hemen koşup gittim, ayakta gazetecilerle konuşuyordu; onlara :

— Vekâleten geldim. Sadrazam hazretlerinin bu makama esaleten kimi tensip buyuracaklarını bittabi bilemem !

Yalnız kalınca bana iradesinin çıkmak üzere olduğunu haber verdi; filhakikka da iki saate kalmadı, asalet iradesi geldi. Damat Ferit Paşa, Mehmet Ali Beyi Dahiliye nezaretine getireceğini ne fırkaya, ne vükelâya, kimseye söylememiş hattâ Şeyhislâm Efendi ile Ali Kemal Beyi bile haberdar etmemişti.

●

Artık hodbehod harekete başlamıştı; şayed fırka bu tayini protesto etmez ve nazırlar da kendilerine sorulmadan içlerinde yapılan bu tahavvülü şayan-ı itiraz görmezse artık kabinede fırka hükûmeti ve meşrutiyet heye-i vükelâsı çeşnisi kalmaz, bu, bir Tevfik Paşa hükûmeti olurdu.

Maalesef fırka- Zeynelâbidin Efendinin hiddetine rağmen - fiylî hiç birşey yapamadı; nazırlar ise sustular. Binaenaleyh o dakikadan itibaren (Hürriyet ve İtilaf) hükûmetten düşmüş ve damat Ferit Paşa müstakillen işe başlamış oluyordu.

Bu hâdise üzerine artık (Sabah) dan çekilmek kararını aldım; maamafih halka karşı kendimi hâlâ vaziyeti örtmek vazifesiyle mükellef görüyordum; yazdığım makalede bu istifanın mühim bir mâna ifade etmediğini, fırkanın Cemal Beyin yerine konacak bir adamı olduğunu ve sabık nazırdan ise başkaca istifade edebileceğini söyledim... Söyledim ama ben de yazdığımı beğenmedim. Zaten gazete satışını muhafaza etmekle beraber hükûmetin harekâtındaki teşevvüşten dolayı yazılarıma bir kudret ve kıymet vermiyordum. (İleri), (İstiklâl), (Tasvir-i Efkâr) bihakkın makalelerimi tenkit ediyorlardı. Bunları cevap vermemekle savuşturuyordum.

(Hürriyet ve İtilâf), istifa hâdisesi üzerine fevkalâde bir içtima aktetmişti; bunda fırkaya mensup nazırlar hep bulundu; fakat yeni Dahiliye nazırı, fırkaya danışmadan kabul ettiği makamdan dolayı tenkide uğramaktan korkarak gelmedi.

Cemal Beyi ittifakla fırka reis-i sanisi yaptık ve bütün işleri ona bıraktık. Bu, nev'ima, Sadrazama bir tehdit idi. Fakat artık bütün nüfuzun Ferit Paşa eline geçtiğini görenler o tarafa meyletmişlerdi; Mehmet Ali Beyin şekil ve kıyafetindeki intizam ve terbiye hususundaki ihtimamiyle en mühim bir mansaba geçmesi çok şayan-ı dikkatti; Sadrazam nazır olarak emirlerine muti ve beğendiği terbiyeye uygun bir maddî şekil arıyordu, şahsiyet değil... Bunları anlaşılan en fazla posta nazırında bulmuştu; intihabından çok memnundu.

●

Yeni Dahiliye nazırı, birdenbire, kabinenin en nüfuzlu rüknü olmuştu; ikide bir, redingotunu ilikleyip Sadaret makamına girer, çıkar, Sadrazamın yanında bir kâtib-i hususi gibi tavırlar alır, hariçte ise bir sadaret namzedi vekarını takınırdı, O kadar ki bir gün benim yanımda, mülâkata gelen bir gazeteci kemal-i ciddiyetle ve kanaatle sormuştu :

— Sedarete zatı âlinizin geçeceği söyleniyor, doğru mudur?

Mehmet Ali Bey evvelâ memnuniyetten kızarmış, sonra Sadrazamın haber alması ihtimaliyle korkudan kararmış ve kekeliyerek :

— Bunlar hep nabemevsim sözler.. demişti.

Gazeteci bu sualiyle zavallının yüreğine bir de bu ümidi sokmuş oluyordu. Mehmet Ali Beyi tarif için : "Dahiliye nazırlarının en acemisi" demek lâzımgelir; devlet umurunda hiç bir tecrübesi bulunmadıktan başka okumak ve yazmakla meşgul bir tetebbu ve ilim adamı dahi olmadığından vaziyeti pek müşkil idi.

Mardin neresi, Havza nerededir, İçel hangi vilâyet dahilindedir ve Muğla şimendifer hattı üzerine mi düşer bilmediği gibi, meselâ İneboluyu liva, Bileciği nahiye zanneder, Mamuret-ül-aziz Vilâyetinin merkez-i hükûmetine isim bulamaz, "Karahisar-ı Şarki" ile "Karahisar sahip" hangisi Afyonkarahisarıdır, tefrik imkânını göremezdi.

●

Sadrazam ise Anadolu haritave teşkilâtını eski adamların kutbu şimaliyi bilişleri kadar biliyordu; galiba Mehmet Ali Beyle asıl bu cihette, yani cehalet hususunda iyi uyuşuyorlardı.

Şayet karşımızda bir meclis-i mebusan olsaydı on iki nazırımızdan hiç birisi kürsüye çıkıp dört kelimeyi bir araya getirmeğe ve bu nezaretlere ait ufak bir suale doğru cevap vermeğe muktedir olamazlardı; içlerinde parlmanter bir nazır vardı: Şeyhislâm Sabri Efendi.

O ise siyasetten uzakta, sükûta mahkûm bir makama getirilmişti. "Hürriyet ve İtilâf" ın altı ay faaliyetten sonra doğurduğu fırka kabinesi, doğrusu, pek sakat, pek sıska, pek cansız bir siyaset yavrusuydu; fakat Ferit Paşanın, ondan sonra, birbir üstüne düşürdüğü kabinelere nisbetle nur topu gibi kalıyordu.

●

Aptullah Cevdet Beyin iradesi - bilmecburiye - istihsal olundu... Fakat doktor hiç bir zaman nüfuz sahibi olamadı; onunla her iki seferki memuriyetlerinde de, hüsnü münasebete giren bir tek Dahiliye nazırı görmedim. Ali Kemal Bey soğuk dururdu; Âdil Bey hiç sevmezdi, Reşid Bey atlatır, Reşad Bey azarlar, Reşit Mümtaz Paşa ehemmiyet vermezdi; o, bütün ömründe evvelâ nazırlariyle, saniyen memurlariyle münasebetini bir türlü yoluna koyamamıştı. Bunda, benim zannım şemailinin büyük bir tesiri vardı; sevimlilik, erkân için, âdeta şarttır : Hem âmir, hem memur üzerinde müessir olur.

İşte Cemal Beyin istifasına sebep olan bu iradesiz tayin, nihayet, kerhen ve mecburen şekl-i kanuniye sokulmuştu; fakat tıpkı çocuğunu doğururken ölen validelerde olduğu gibi. Nevzat, ananın kanına girmiş ve kendisi de sevgi ve şefkatten mahrum, hattâ husumete maruz bir hayat içine düşmüştü.

Hattâ dokktor şu fenalığa da sebep olmuştu: Hükûmet fırkadan ayrılmış bulunuyordu. Artık ortada bir sadrazam Damat Ferit Paşa vardı ki bazı nazırları "Hürriyet ve İtilâf" a mensuptu.

Fırka hükûmeti bir ay bile yaşıyamamıştı.

●

5

Posta ve telgrafa nasıl ve niye geçtim?

Hatırladıkça gülümserim : Benim postaya geçmeme müsebbib olarak Zeynelâbidin Efendi veya Ali Kemal Bey gibi bir muhalif, bir Hürriyet ve İtilâfçı ismi zikretmemek mecburiyetindeyim; zira bana fırka arkadaşlarımdan hiç biri böyle bir teklifte bulunmadı, yegâne müşevvikim sabık Sıhhiye müdür-i umumisi idi. Bakınız bu garip iş nasıl oldu :

Dahiliye nezaretine Mehmet Ali Beyin tayininden bir gün sonra, Bebek iskelesinde vapur bekliyordum, benden biraz evvel inmiş ve gazetelere göz gezdirmis olan sabık umum müdürün bana doğru geldiğini görünce ben de ona doğru memnuniyetle yürüdüm; "Ne var, ne yok?" diye sordum.

— Posta nezaretini müdüriyet-i umumiyeye kalbediyorlarmış, dedi, gördün mü güzel memuriyeti..

— Benim haberim yok, dedim, fakat isabet ediyorlar : Bir nazır eksik olur !

Muhatabım daha ciddî düşündüğünü gösterir bir çehre ile biraz durduktan sonra şöyle dedi :

— Niçin bu makamı sen istemiyorsun? Faaliyete müsait bir yer. Çalışmaktan zevk alabilir ve çalıştığının neticesini görerek de ayrıca zevk duyabilirsin. Ben yerinde olsam hemen şimdi gider Sadrazamdan bu memuriyeti isterdim !

●

Vapura bindik. Yolda Posta idaresinin faziletini ve benim bunun başında çalışmakla çok memnun kalacağımı iyice zihnime yerleştirdi; gayet hulûs ile söylüyordu. Köprüye indiğimiz zaman ben hemen hemen ikna edilmiştim.

(Devamı var)

Demir perde sandığımız m egerse mukavvadanmış

KİRPİNİN dedikleri

O Tarafı Nanay !

(Kadın Gazetesi) n-de Lâmia Hüsrev Gerede imzalı bir seri (Brezilya mektupları) çıkıyor. İsmine bakılırsa muharriri Rio de Janeiro'daki büyük elçimizin eşidir ve sabık sefirlerimizden gerçek diplomat Galib Kemali Söylemezoğlu muhibbimizin kerimesidir.

Bayan Gerede son mektubunda bulunduğu yerin lüks hayatını ve sosyetesini tasvir ediyor. Dehşet! Kadınlar tuvaletlerini tayyare ile Paristen getirtirlermiş; fiyatları 5000 Türk lirasını bulurmuş. Yerli terzilerde bir tayyör 1200 liraya, bir apremidi elbisesi aynı bedele mal olurmuş.

Şapkaların fiyatı 100 - 500 lira arasında... Ayakkapların ısmarlaması 150 lira! Eşyalı ufacık bir apartımana 800 ile 3000 lira kadar aylık vermeniz lâzım. Birinci sınıf otellerde odalar 35 - 60 liradan aşağı değil. Aşçıya 300, hizmetçiye 125 Türk lirası maaş!

Uzatmıyalım, Rio de Janeiro o halde. Gel de böyle bir şehirde büyük elçimizin elçilik erkânını sosyete seviyesinde yaşat! Güç iş. Halbuki yüksek sosyeteden aşağı durumda kalmalarına da razı olamayız; şeref meselesidir. Fransız sefarethanesinin aşçıbaşısı 800 lira aylık alırmış.

Her ne ise, o ciheti hükûmet düşünsün, düşünmelidir. Benim asıl dokunacağım nokta başkadır. Paristen 5000 liralık tuvalet getirten, salonlarda mücevherlerini ve yarımkan orijinal güzelliklerini ışıldatan yüksek sosyete kadınları, lüks ve israf içinde salınırlarmış amma bir şey daha yaparlarmış:

Yoksullara yardım hususunda canla, başla, azami derecede meşgul olurlarmış; hastahaneler açıp işletirlermiş. Muharrir bayan bir çay davetinde bulunmuş: "O günkü çayda, diyor, birçok yardımsever kadınlarla daha tanıştım. Anneler, ellerinde getirdikleri pastalar, sandoviçler ve çiçeklerle masaları hazırlamakla meşgul oluyorlardı. Bu güzel ve süslü annelerin genç kızları da, önlerinde zarif önlükler, davetlilerin masalarına çay, çikolata tepsilerini getiriyorlar, servis yapıyorlardı."

Hasılat tabiidir ki hastahanelere, yoksullara! O kadınların kocaları da hayır işlerine yardım ediyorlar. Paradan başka çamaşır dikmek, yavrulara yünlü eşya örmek de var. Hulâsa Brezilyada lüks ve israf, zekâtını, kefaretini veriyor.

Zaten nerede öyle değildir ki?

Bizdekinden başka.

Biz lüks ve israfı kereği gibi benimsedik; zekât ve kefaret cihetine yanaşmamak şartiyle!

İşte bayram arifesindeyiz. Acaba lüks ve israf masrafımızdan hayır ve yardıma ne kadarını ayırdık? Devede kulak bile değil, muhakkak!

Süs, şatafat, gösteriş, avurt, zavurt, züppelik veya kakavanlık gırla.

Hayır ve hasenat tarafı nanay!

KİRPİ

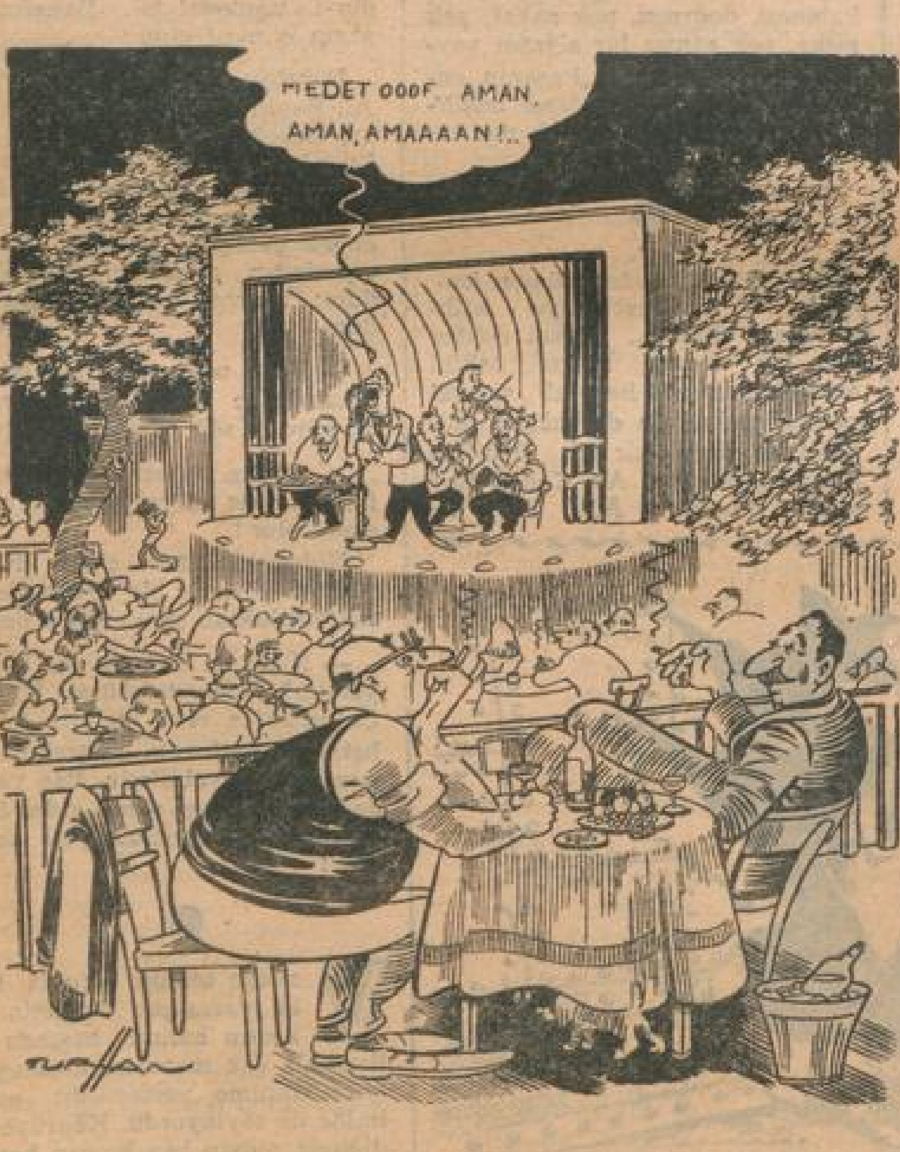

— Son günlerde gazele rağbet fazla!
— Elbette birader, halkın bugünkü hal ve hislerini iyi ifade ediyor!..

Millet Partisinin bir toplantısında "C. H. P. ile mi, D. P. ile mi mücadele edelim mevzuu konuşulmuş (Gazeteler)

Halk — Dur bakalım, benim der dimle de meşgul olma sırası geliyor, galiba... Bekleyen derviş, müradına ermiş!

Bir dokun...

Yapılacak Tek Şey

Beyoğlu cihetinde Radyoevi, büyük Şehir Tiyatrosu ve kapalı Spor Sarayı, Açıkhava Tiyatrosu, 2 numaralı park civarlarında arsa tedarik eden bahtiyarların gözleri aydın olsun! Belediyemiz yeni Gelir Kanununa kavuştu. Yağmurlar yağdı, yarıklar kapandı!

İstanbul Şehir Meclisinin olağanüstü toplantıları dört gün devam etti. Yeni kanun gereğince Belediye vergi ve resimlerine yapılacak zam tarifesini hazırlayan komisyonun tasarısı üzerinde talâkatli, celâdetli nutuklar söylendi, hararetli, meraretli müzakereler, münakaşalar oldu; neticede, mezbaha resmi hariç, diğer maddeler kabul edildi. Elektriğe zam, havagazına zam, Tünele zam, aktarma biletlerini kaldırmak suretiyle tramvaya bir nevi zam, plâka resmine zam, tabelâ resmine zam, ilâna zam, reklâma zam, köpeğe zam, kediye zam, zam, zam, zam...

Hani, masallarda şöyle bir tekerleme vardır: "Az gitmişler, uz ler, altı ay, bir güz gitmişler, altı ay, brgüz git güz gitmişler; bir de arkalarına dönüp bakmışlar ki bir çuvaldız boyu yol gitmişler!" Bizim Şehir Meclisi üyeleri de toplandılar, konuştular, dağıldılar; tekrar toplandılar, tekrar konuştular, tekrar dağıldılar; bu minval üzere dört gün mütemadiyen çalıştılar. Belediyenin gelirini arttırıp açığını kapatmak için zamlar üstüne zamlar yaptılar ve neticede arkalarına dönüp baktılar ki gittikleri yol bir çuvaldız boyunu bile bulmamış. Yeni bir işe girişmemek, sadece memurlarının maaşını ödeyip artaniyle mutad işleri yine eskisi gibi üstünkörü idarei maslahata bağlamak şartiyle Belediyenin bugünkü bütçesinde altı buçuk milyon lira açık var. Yeni yapılan zamların getireceği tahmin edilen varidat ise ancak üç milyon lira. Bunu da muazzam Radyoevi, büyük Şehir Tiyatrosu, Açıkhava Tiyatrosu, 2 numaralı park inşaatına taksim edince hem elde birşey kalmıyor, hem o inşaat tamamlanmıyor. Yâni atılan taş, ürkütülen kurbağaya değmiyor. Arada ne olursa zavallı İstanbul halkına oluyor. "Geçim yükünün ağırlığına tahammül edemiyoruz" dedikçe sırtımıza yeni yeni yükler biniyor. Sen misin cinlerin hamamında "perşembedir, perşembe" diyen? Aaal, kanbur üstüne bir kanbur daha!

Ağzımızı açıp dert yanmağa kalkışsak sayın üyeler güceniyorlar, öfkeleniyorlar; Meclis salonundan teessürler, teessüfler, telehhüfler yağdırıyorlar.

Bu defa da zam müzakerelerinin son toplantısında kubbesiz salonu şöyle feryatlar çınlattı:

"— İstanbul Milletvekilleri bu kanun hakkında reylerini kullanmadan evvel İstanbul şehir mümesillerinin fikirlerini alacaklarını vâdettikleri halde sözlerinde durmadılar, yeni kanun İstanbul Belediye bütçesini büsbütün darbeledi. Matbuat bizim aleyhimizde neşriyat yapıyor, kendi milletvekillerimiz de onları kışkırtıyorlar. Biz ne yapalım? Temizlik işlerini mi bırakalım? Hastahaneleri mi kapatalım?

Hayıır, sayın baylar! Bu vaziyet karşısında sizin için yapılacak bir tek şey var:

TOPYEKÛN İSTİFA!

Kendi şehrinin milletvekillerine söz geçiremiyen bir Şehir Meclisinin, şehre yapabileceği en büyük hizmet işte budur!

Cemal REFİK

...mi mücadele
(Gazeteler)

...sırası geliyor.

...lediyenin bu-
...ı buçuk mil-
... Yeni yapılan
...ahmin edilen
... milyon lira.
...Radyoevi, bü-
...u, Açıkhava
...lı park inşa-
...nem elde bir-
... o inşaat ta-
...atılan taş, ür-
...değmiyor. A-
... İstanbul hal-
... yükünün a-
... edemiyoruz"
...ni yeni yük-
...isin cinlerin
...pedir, perşem-
...anbur üstüne

...yanmağa kal-
... güceniyorlar,
...is salonundan
... telehhüfler

...müzakereleri-
... kubbesiz sa-
... çınlattı :
...etvekilleri bu
...lerini kullan-
...ul şehir mü-
...ni alacakları-
...le sözlerinde
...nun İstanbul
...büsbütün dar-
...m aleyhimiz-
... kendi millet-
...ri kışkırtıyor-
... Temizlik işle-
...Hastahaneleri

...ar ! Bu vazi-
...için yapılacak

...STİFA !

...illetvekilleri-
...ir Şehir Mec-
...leceği en bü-
...ur !
...Cemal REFİK

Bugünden, dünden

Eski Bayramlara Dair Üç Fıkra

Rabbim cümleyi hayırlısiyle daha nicelerine yetiştirsin, yarın değil, öbür gün Şeker Bayramını kutlıyacağız. Mübareğin gelişi bana eski günleri hatırlattı. Üç fıkra nakledeceğim :

Yıllarca taşrada üçüncü, ikinci sınıf valiliklerde dolaşan, adı sanı hiç duyulmıyan, açıkçası menkûp X Bey, (karihai ilham sabihai şehriyari) den vezir edilerek İstanbula çağırılmış. Meclisi hassı vükelâ koltuklarından birine oturtulmuştu.

Hazretin hanımı, ikbale erişişlerinden ne oldum delisi. Bir iki ay geçmeden bayram gelip çatıyor. Hatun, kalburun üstündeki zevatın haremleri gibi Saraya gidecek, huzura çıkıp saçak öpecek.

Etekleri zil çalarak Dolmabahçe sarayına seğirtiyor. Etrafına gözgezdirince ne görsün? Yalnız akran ve emsallerinde değil, bunların civan yaşta kızlarında, gelinlerinde birinci rütbe Şefkat nişanı var. Ortası beyaz, kenarları yeşille kırmızı zırhlı, karış eninde kordelâsını sağ omuzdan sol yana dolamışlar ; pırlantalarla pıtrak, at nalı kadar plâkasını da takmışlar. Halbuki bu zavallının göğsünde üçüncü rütbe küçücük bir Şefkat. Konaklara girip çıkan Rum modistralarda, kuyumcu karısı dudularda, bohçacılık yapan Leh Yahudisi madamlarda bile o mevcut. Kadıncağızın içine ığıl ığıl inecek.

Sultan Hamid tahtında, muhadderatın muayedesi başlamış. (Makamı mehdi ülya) Kadın Efendi siftahı edip, âdet veçhile, oğlunun yanıbaşına dikilmiş. Hemşire, amca kızı, birader kızı ve kerime sultanlar sıralarını savmışlar. Nöbet vükelâ, vüzera familyalarında.

X Paşanın Hanfendi diz çöküp saçağa varırken, boynu bükük, mahzun, gözlerini bayılta bayılta, Şevketlinin yüzüne baktıktan sonra bir (ah !) çekip, elini sağ omuzundan aşağı doğru sola kaydırarak, avucunu göğsünün altına yapıştırmaz mı?

Maksadını derhal çakan Padişah, iradeyi basıyor :

— Nişanınızı birinci rütbeye tebdil ettim. Beratiyle beraber konağa yollarım !

Hatun, sevincinden çılgın...

★

Yüksek mevkili bir zatı şerifin kızkardeşinin de Hıdrelleze rastlayan bir bayram günü, Bahriye Nâzırı Bozcaadalı Hasan Paşaya Harem Ağasını koşturup :

— Paşa Amcam Tersaneden bir Saltanat kayığı hazırlatsın, denizde gezeceğim ! teklifinde bulunuşu üzerine ; Kaptan Paşanın gönderdiği cicili bicili, dört çifte kayığa kurulup, yaşmak feraceyle, bir elinde dantelli şemsiye, öbüründe tüy yelpaze, Fenerbahçe kıyılarında çarh çevirişi dillere destan olmuştu.

★

Yine bir Şeker Bayramında Müşir ve Yaveri Ekrem paşalardan birinin konağında, Harem salonu tıklım tıklım. Misafirler (alâ meratibihim) kanapelere, koltuklara, sandalyelere oturmuşlar ; dereden tepeden konuşuluyor.

Baş sedirdeki Hanfendi :

— Paşamdan duydum. Güneş bir balçıktan doğar, bir balçığa batarmış. Yazın sıcaktan bunalıp nikabını açtığı için ortalık aydınlık olur, kışın kapadığı için her taraf kararır, gühileşirmiş ! (1) yollu, gökyüzünden top atmada.

O esnada kalfalar gümüş tepsilerle alaturka, alâfranga şekerleri dağıtadursun, pek hatırlı bir kimsenin annesi, beti benzi kül, fırlayor dışarı...

(Yaşlı hatun, sıkıştı zahir) derlerken, bir de baksınlar ki Valdanım.

— Kurd kocayınca köpeklerin maskarası olur ! diye söylene söylene çarşafını, peçesini örtmüyor mu?

Öfkesi boşuna değil. Kalfalar tepsiyi ondan önce gelinin önüne getirmişler. Taze de, kaynanasını göstereceğine dalgınlıkla kaymaklı suklatı (yâni çikolatayı) ağzına atıvermiş.

Evsahibi bir taraftan, gelin hanım bir taraftan özürler, ricalar, ısrarlarla ihtiyarı yumuşatıncaya, gitmekten vazgeçirinceye kadar hal olmuşlar.

Sermed Muhtar Alus

---

(1) Bu hikmet savuruş, aynen vâkidir.

Oğlum, Bu İş Vekâlet Kabul Etmez...

Yargıtay (Temyiz Mahkemesi) azası olan eski Altıncı Hukuk Reisi Kemal Bey bir gün bir karı-koca davasını görüyordu.

Kadın, kocasının vazifesini ifa edemediğinden ve kifayetsizliğinden bahisle talâk istiyordu.

Kemal Bey erkeğe sordu :

— İşittin, ne diyeceksin.

Adam, davayı uzatmak için avukat tutacağını anlatmak isteyerek :

— Vekil tutacağım, efendim, dedi.

Kemal Bey, gûya anlamamış ve kadının anlattığı meseleye vekil tutacakmış gibi şu cevabı verdi :

— Oğlum bu iş vekâlet kabul etmez !...

— Bir Amerikan heyeti Nuhun gemisinin modelini çizmek için Ağrı dağına gidecekmiş...

Boşuna zahmet; İstanbula gelip araba vapurlarını görmeleri kâfi ! kâfi !

— Şükür, yıkanacak tenha bir yer bulabildim !

Ya O, Ya Bu !

Bir toplantıda adamın biri kürsüye çıkar, bir saat hiç durmadan konuşur. Nihayet bizar olan ve daha da susmıya hiç niyeti olmadığını anlıyan arkadaşlarından biri der ki :

— Artık dinlensen !.

— Teşekkür ederim, yorulmadım, dinlenmiye ihtiyacım yok.

— Öyleyse, bizi dinlendirsen !

Bu Lutfu İstemem

Bir bir üstüne bir çok belâ ve musibete giriftar olan bir zata dostlarından biri : "Birader, Cenabı Hak musibeti sevdiği kullarına verir, bu belâlar da Allahın bir lûtfudur !" diyince öteki : "Ben o kadar lûtfa müstahak değilim !" der.

Konuşuyorlardı !..

— Bu adam evine bir güzel kadın götürmüş

— Karısı ne yapmış?

— Pek memnun olmuş...

— Ne diyorsun?

— Çünkü götürdüğü kadın HANIMELİ'nin Yaz ve Deniz ilâvesi olan GÜZEL KADIN'dır ve her kadının en beğendiği bir mecmuadır.

72 renkli, resimli sayfa 50 kuruştur.

İstanbul TAN Matbaası

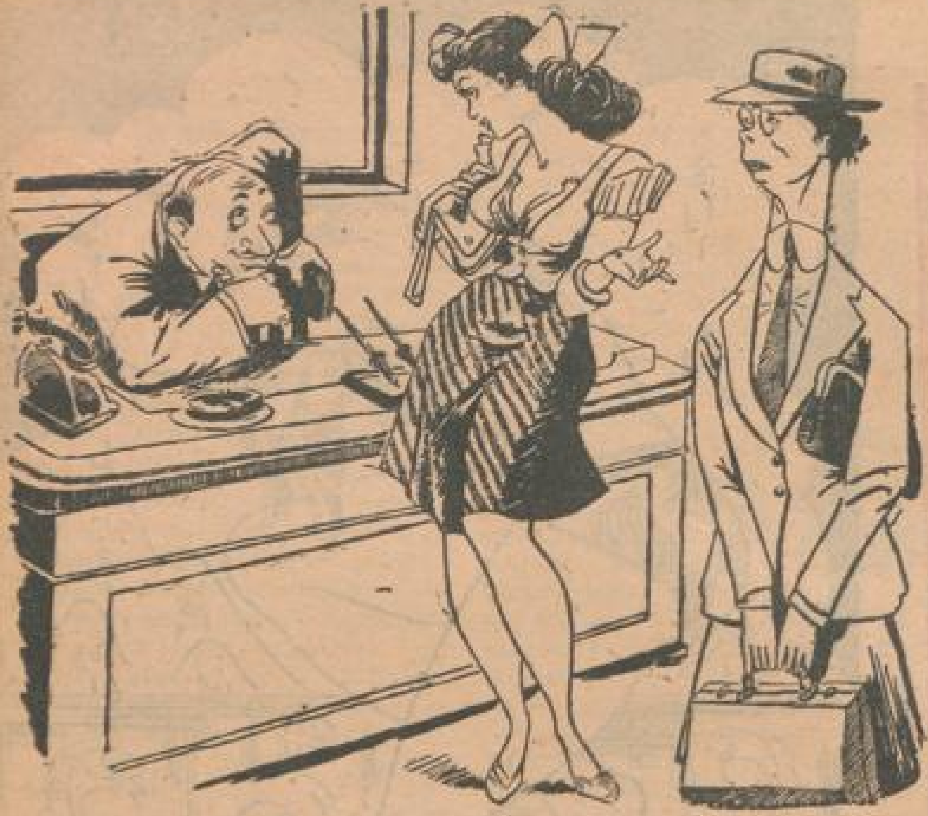

— Gazetedeki ilânınız üzerine müracaat ediyoruz. İlânda : Genç, güzel bir steno daktilo aranmaktadır." diyorsunuz. Arkadaşım stenografi ve makine işini yapabilir.

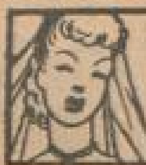

Nikâh Dairelerinde

Cevriye Hanım havalanmış !

Gecikmişim, gelin hanımla damad bey nikâh salonuna girmişler. Yeşil baş örtüsü çenesinin altından iğneli bir hanımteyze kapının dış tarafına çömelmiş, bir şeyler mırıldanarak evvelâ elindeki küçük çıkının üzerine, sonra salona doğru üflüyor ve her üfürüğün ardından üç defa tükürüyor.

Evvelâ farkedemedi, tam yanına yaklaştığım sırada birdenbire sıçradı, elindeki çıkını telâşla koynuna sokup ayağa kalktı :

— Şey... Sen adam mısın?

— Adama benzetemedin mi, teyzehanım?

— Yok canım, öyle değil. Tıpkı tıpkısına adama benziyorsun işte. Amma ve lâkin, ben şey sormak istiyorum. Yâni sen buranın memuru musun?.

— Hayır, hanımteyze. Memur filân değilim.

— Oooh ! Bunu vaktinde söylesene, a evlâdım. Az kaldı ödümü koparıyordun. Üzerime çullanıp da elimdekini alacaksın zannettim.

— Korkma, teyzehanım. Burada senin parana kimse dokunmaz.

Koynunu tekrar yokladı :

— Para mara yok, ayol. Kimseden kırk para almışsam kırk defa kızsın da gövdeme yapışsın. Gelgelelim, onlar güvey girdikten sonra ertesi sabah çıkarıp da halâlinden bir bahşiş verirlerse orasına karışmam.

Dirseğiyle koluma dokundu, köşeye çekildik, yavaş sesle :

— Sana inandım, dedi. Halâl süt emmiş bir insan evlâdına benziyorsun. Olup bitenleri anlatayım amma kimseciklere bir şey sızdırma sakın.

— Merak etme, valde hanım. Terden gayrı bir şey sızdırmam ben.

— Ağzını sıkı tut da bana kulak ver. Şimdi içeridekileri bağlamağa çalışıyorum ben.

— Kimi bağlıyorsun, teyze hanım?

— Kimi olacak? Gelinle damadı birbirine sımsıkı bağlıyacağım.

— İçeride nikâh memuru onları birbirlerine bağlıyor ya.

— Yoook... Onun bağlamasiyle olmaz. Cevriye'nin havalandığından haberin var mı senin?

— Duymadım, hanım teyze. Kim bu Cevriye Hanım?

— Sen çok cahilsin, evlâdım. Cevriye içerideki gelin değil mi? Birdenbire havalanıverdi?

— Nasıl havalandı? Göklere mi uçtu?

— Sus, günaha girme. Kadın kısmı göklere uçacak mertebeye eremez. Başka türlü havalandı kızcağız. Sadık Beyle uzaktan akrabalıkları vardır. Adam hem zengin, hem de kızı deli gibi seviyor. Gelgelelim, Cevriyenin zihnini çeldiler, birdenbire havalanıverdi. Cebi delik bir oğlana gönlünü kaptırmış ; "ben Sadık Beyi istemem" diye ayak diremeğe başlamış. Annesi bana yalvardı, üç gece istihareye yattım, en sonunda anladım ki büyü yapmışlar, Sadık Beyden soğutmuşlar. Bunu yaptıranı da biliyorum. Onların mahallesinde bir Kınalı Hüsniye Hanım vardır. Cevriyeyi ayırıp da kendi kızını Sadık Beye vermek istiyor. Adam zengin ya, ana kız bir olmuşlar, malına göz koymuşlar. Büyüler de onların başının altından çıkıyor.

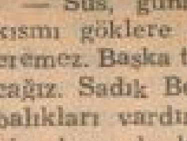

— Peki amma Cevriye Hanımı şimdi sen nasıl bağlıyacaksın Sadık Beye?

— Bağladım, bile ayol. Evvelâ kıza nasihat geçtim.. Annesiyle bir olduk, öğüt verdik, gözünü korkuttuk, en nihayet Sadık Beyle evlenmeğe yarı gönülle razı oldu. Ben de Kınalı Hüsniyenin yaptırdığı büyüyü bozdum, şimdi o çıkının içindeki kaplumbağa kabuğuna okuyup öfleyerek Cevriyeyi Sadık Beye bağlayıverdim.

Salondakiler çıktılar. Damat Sadık Bey kıranta bir adam. Cevriye Hanım yirmi yaşlarında, beyaz tenli, güzel bir kız. Kocasiyle kolkola girmişler, fakat yüzü pek somurtkan duruyor.

Kenarda hanımteyzeyi görünce kaşları büsbütün çatıldı, hiddetli hiddetli süzerek yürüdü. Hanımteyze yine telâşla çıkınını çıkardı, arkalarından üç üfürük, üç de tükürük savurdu. Herhalde bu son gayret, CevriyeHanımla Sadık Beyin bağlarını kördüğüm etti !

Re. Ce.

Ramazan Fıkraları

O Evde Olur

Bektaşinin biri işretin yasak olduğu bir devirde gizli bir meyhane köşesine saklanıp içermiş... Meyhaneci :

— Yahu, demiş, elbette senin bir evin vardır, rakını orada rahat rahat içsen olmaz mı?

Bektaşi demiş ki :

— Ayol, o senin dediğin Ramazanda olur !

Sus

Vâizin biri bir Ramazan günü kürsüde vâz ederken nutkun ehemmiyetinden bahisle "âlemde her söz söyliyen kalbime inşirah verir !" demiş. Samiinden bir zevzek "Ya Şeyh ! Eğer konuşan eşek olursa ne dersin?" deyince vâiz "Sus, eşek ! derim..." demiş !

İhsana Dua

Ramazanda bir vâize zenginin biri taşsız bir yüzük vererek: "Al bunu da bana dua et !" diyince vâiz : "Allah sana cennette tavansız bir köşk ihsan etsin !" demiş.

FARZ İLE SÜNNET

Bir adam Ramazanda oruç tutmaz, fakat sahur yemeğini muntazaman yermiş. Karısı bir gece «Efendi, oruç tutmazsın, neden sahur yersin !» diye itiraz edince kocası :

— Farzı terkettiğim elvermedi, de bir de sünneti de mi terkedeyim ! demiş.

Öyleyse Mahvoldum . . .

Piron, bir gece Kraliçe tarafından verilen mutantan bir baloya davet edildi. Giyinip kuşanmada ihmalkâr olan şair, kiraladığı bir elbiseyi giymek ve kendisine çeki düzen vermek suretiyle baloda isbatı vücud etti

Piron'un zamanında iri ve sert kalçalı kadınlar makbuldü, hattâ bu maksadla yastık gibi şeyler koymak suretiyle vücudlerinin o kısımlarını büyültmek âdetti.

Dansa başlanınca Kraliçe de kendine mahsus bir vakar ile oynuyordu..

Bu sırada şairin ahbablarından bir kaçı kendisini bir tarafa çekerek Kraliçenin kalçasını sıkabilip sıkamıyacağını sordu. Piron :

"— Dünyada ondan kolay ne var?" dedi ve Kraliçenin arkasına düşerek bir münasebetle kalçasını sıkmağa muvaffak oldu.

Kraliçe başını hiddetle çevirince şair bir dizinin üzerine çökerek :

"— Muhterem Kraliçe, dedi, eğer kalbin de kalçan gibi sert ve katı ise Piron mahvolmuştur."

Yazlığa taşınırken

— Şu havagazi üzerine bir tencere su koy da dönüşte kaynar buluruz, belki... Makarna pişiririz !

"Travaso" dan

Sana Yakışmaz

Büyük İskendere bir fakir yolda rastgeldi :

— Kulunuza, dedi, velev ufak olsun, bir şey ihsan buyurun !

İskender :

— Ufak bir şey vermek bana yakışmaz !

Cevabını verdi.

Fakir :

— Öyleyse büyük bir şey ihsan edin dedi.

İskender buna da şu cevabı verdi :

— O da sana yakışmaz.

Boks hakemi polis olunca

— 8, 9, 10... Nakavt !

"Fransız karikatürü"

Birleşilen Nokta

Harb içinde askeri garnizonlardan birinde bir rahip, bir pastör, bir de haham birleşirler ve eski bir şarab şişesini boşalttıktan sonra rahib :

— Muhakkak, hepimiz de iyi insanlarız. Bu harb zamanında bizleri ayıranı unutup birleştiren şeyi düşünelim.. der.

Protestan papazı :

— Evet, üçümüzün de dininde bir çok birleşen noktalar var. Meselâ... Meselâ...

Haham Efendi hemen :

— Para toplamak ! der.

Dedelerimizin vakıfları

IV

6 — MİLLÎ MÜDAFAA VAKIFLARI

A.— Top yapanlara, B.— Tersanede gemi yapanlara, C. — Deniz ve kara harplerinde yararlığı görülenlere mükâfat vakıfları.

Ayrıca :

A. —Topçular ocağı, kalyoncular ocağı, lengerhane, döküm hane, kalhane, saraçhane, baruthane, kılıçhane, demirhane vakıfları, B. — Harp esirlerini diyet verefek kurtarma, C. — Hudut kalelerini bekliyenlere yardım, D. — Top çeken hayvanların satın alınması, E. — Harp ve kıtlık ihtimali düşünülerek memleketin münasip yerlerinde erzak ve menzil depoları kurumları vakıfları, F.— Muharebe halinde orduya nakdi yardım, askere kışlık kaput ve çamaşır vakfı.

7 — BAYINDIRLIK VAKIFLARI

A. — Köprüler inşası ve tamiri, B. — Kaldırımlar yapılması, C. — Kervansaraylar kurulması, D. — Memleketin su yolları, kemerler, bentler, kuyularla bezenmesi vakıfları.

«Şehir Mektublarından

Yenicamiden köprüye

Vay, efendim vay ! Yenicamiden Köprüye onluğu toka edinceye kadar insanda ne kafa kalıyor, ne beyin. Bu satıcılarla ne yapacağız? Herifler kulak belâsı, baş ağrısı, avazı çıktığı kadar bağırıyor :

— Haydi biş, haydi biş !
— Karı da biş, buzu da biş !

Bahçelerde balkabak
Getirdim tabak tabak
İnanmazsan ye de bak
On paraya bir tabak

— Buyurun gözüm !
— Buuuz !
— Buuz ! Otuz iki dişine güvenen...
— Buz deryası...
— İkdam, Sabah, Malûmat...
— Efendi ! Efendi ! Bir kuruş daha...
— Destur !..

Bu sesler birbiri ardınca aksediyor. Kıyamet velvelesi.. Araba, tramvay, hamal, beygir, küfe, sepet, demet, bohça, omuzbaşı, baston ucu, şemsiye kenarı, bütün bu görünür kaza oralarda dönüp dolaşıyor.

İNSANLAR VE SEMTLER

Yolda yürümeği bilmek de hüner ! Alık alık yürüyenlere kızmamak mümkün mü? Ya birine çarpar, ya birinin ayağına basar, sürçer, düşer, birikmiş sulara dalar, ortalığı zifoslar, hele elinde şemsiye veya baston varsa.. iş dehşetlenir. Ellerini arkaya çevirir, onu da kuyruk gibi sallar.

Bir kere Eminönünü düşünün, kalabalığı gözönüne alın ve arabacıların kırbaçlarını hatırlayın. İnsan mutlaka dehşet içinde kalır. Ya o muhacir arabaları ! Allah esirgesin.

İşin en rezalet olan ciheti bizim sokak köpeklerinin yaya kaldırımlarına serilmeleridir. Ben, uyku sersemliğinden, hart ! diye kapacağından korktuğum için bir kavis çevirerek geçerim ! Şehrimizde heryerin bir şöhreti vardır. Meselâ Beyazıdın tozu, Unkapanının çamuru, Eminönünün lokantaları. Efendim, bu üç yerden geçebilirseniz geçin. Rüzgâr püf ! dedi mi Unkapanı çamuru kabarır, sabah oldu mu Eminönü lokantacıları dizilirler : Gözünüz gözüne ilişmesin, maazallah ! Kaç bin buyurun ! Herifler bereket versin gözlerine kestiremiyorlar. Yoksa insanı yaka paça tutup içeriye sokacaklar ! Zannederim ki artık bu arsızlığa nihayet verilmek zamanı geldi.

Ahmet RASİM

Motörlü apartımanlar

— İki odalı bir apartmanımız kaldı. Çabuk karar vermezseniz şöför hareket edecek !

"Tribuna" dan

(Dedim-Dedi) ye nâzire

Başbakanla Mülâkat

Sarsıldı koltuk dedim
Bu bir salıncak dedi

Fazla sallandı dedim
Oldu olacak dedi

Bir gün düşersin dedim
Haydi avanak dedi

Bütçe açıkmış dedim
Havalar sıcak dedi

Fırka çoğaldı dedim
Kopacak nifak dedi

Peker gücenmiş dedim.
Gizli ittifak dedi

Geçim zorlaştı dedim
Sen keyfine bak dedi

Ufuklar kara dedim
Pembe gözlük tak dedi

Nolacak seçim dedim
Bir tabak kaymak dedi

İstifa etsen dedim
O benden uzak dedi

Lükse rağbet çok dedim
Kel başa tarak dedi

Kim üzdü seni dedim
Mareşal Çakmak dedi

Bayar nasıldır dedim
O başta tokmak dedi

Hürriyet nerde dedim
O lâfı bırak dedi

Ben hep kara dedikçe
O muttasıl ak dedi

Yuvarlandı Karagöz
Hacivad hayhak dedi

Yine tepeden karga
Çırpındı "gak gak !" dedi

Evciment Kâlû

Cehennem

Lord Bayron'a evlendiğinin ertesi günü dostlarından biri evliliği nasıl bulduğunu sordu. Edib şu cevabı verdi :

— Sabahleyin uyandığım vakit güneş doğmuş, odadaki kırmızı koltuk ve kanapelere vurarak bütün odayı kızıl bir renk kaplamıştı. Birdenbire gözlerimi açınca kendimi cehennemde sandım. Sonra dikkat edince karımı yatakta gördüm. Evlendiğim hatırıma geldi. Hakikaten cehennemde olduğumu anladım.

Biliyor musunuz ki...

★ Avrupa kadınlarının boyu vasati olarak erkeklerinden yüzde 11,5 daha aşağıdır.

★ Kadınların ağırlıkları erkeklerinkinden 6kilo 750 gram daha azdır.

★ Vasati olarak erkeklerden yedi sene daha fazla yaşarlar.

★ Kalblerinin vuruşu dakikada 8 fazladır, fakat tansiyonları 10 çizgi daha azdır.

★ Erkekler gibi kolay kolay akıllarını kaybetmezler. 1 kadın, 2 erkek.

★ Yakalanan mücrimlerden (15)i erkek, ikisi kadındır.

★ Erkeklerden yüzde 25 fazla kızarmak hassasına maliktirler.

Yersiz nasihat

Dükkân sahibi — (Erkek satıcıya) Şu satıcı bayan gibi yapmalısın. Bak müşteriyi nasıl memnun ediyor !

Menfaatiniz İcabıdır

Bayramın ikinci Cumartesi günü çıkacak sayımız için ilân vermek, ilân sahiblerinin menfaati icabındandır. Şimdiden İlâncılık Kollektif Şirketine müracaat edilebilir.

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Emniyetsizlik

"İMRALI" gazetesinde gördüğümüz bir fıkrayı okurlarımıza sunuyoruz:

AYDEDE dergisinde şöyle bir fıkra okuduk:

"Narbon Başpapazı bir gün, yazıhanesindeki masasının üzerine pek çok altın yaymış, bunları saymakla meşguldü. O aralık bitişik odaya gitmek zaruretı hasıl olur. Yazıhanesinde ziyarete gelmiş bir papaz vardı. Odadan çıkarken ona der ki:

"— Ben dönünceye kadar ellerinizi birbirine vurmanızı tavsiye ederim."

Fıkrayı biz tamamlayalım: Misafir, Başpapazın tavsiyesine uydu; fakat bir elini ensesine vurmak, boş kalan elile de bir miktar altını cebe indirmek suretiyle.

Cuvaldız

Kremlinde

— Ağam eğleniyor!

Ekstra ekstra Dersan yağları tavaya girince herkesin iştihını açar.

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği yer:
Murat KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer: TAN Matbaası

Yeni neşriyat:

"AYLIK ANSİKLOPEDİ"

51'inci sayısı çıktı

En mütehassıs kalemlerin eseri olarak bu sayıda da Bursa ili kaplıcaları, bütçelerimiz, köy enstitüleri, U. N. E. S. C. O., Birleşmiş Milletler Haberleşme konferansı, Kolombiya, Dimitrof, İhsan Hamamizadi Neşet Ömer, Plâk arşivi, çengi ve köçek, prens Sabahattin, Mahmut Raif efendi, Çengel oğlu Tahir Paşa, Tahsin Hoca vesaire gibi mühim bendler vardır.

Dördüncü cilt kapakları satışa çıkarılmıştır.

"TERCÜME" Dergisi

45

Milli Eğitim Bakanlığı Tercüme Bürosunca yayımlanmakta olan Tercüme Dergisinin 45 inci sayısı da zengin münderecatla çıkmıştır. Derginin bu sayısında, Aristo'dan, Sadi'den, Schiller'den A. de Musset'den, Dostoyevski'den yapılmış tercüme örnekleri, tenkit yazıları, çeşitli gazetelerden iktibaslar bulunmaktadır.

OSMANLI TARİH DEYİMLERİ VE TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

(Fas.)

Mehmet Zeki Pakalın'ın kaleme aldığı "Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü" tarih alanında dil ve terim bakımından rastlanan zorlukları önlemek maksadını göstermektedir. Bundan önce I. II. III. IV. fasikülleri çıkmış olan bu değerli sözlüğün, bu defa çıkan V. fasikülü, 125 kuruş fiyatla Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevleriyle bütün kitapçılarda satılmaktadır.

İSTANBUL KÜTÜPHANELERİ TARİH COĞRAFYA YAZMALARI KATALOĞU

(Fas. 8)

Kütüphanelerimizde bütün Türk aydınlarını yakından ilgilendiren el yazması binlerce eser bulunduğu halde son yıllara kadar bunların muntazam bir kataloğu yapılmıştı. Bunu dikkate alan Milli Eğitim Bakanlığı, kurduğu "Kütüphaneleri Tasnif Komisyonu" ile bu işi kökünden halletmiye girişti. İşte "İstanbul Kütüphaneleri - Tarih - Coğrafya Yazmaları Kataloğu" bu komisyonun hayırlı çalışmalarının mahsulüdür. Şimdiye kadar 8 fasikül çıkmıştır. Bütün kitapçılarda 190 krş. fiyatla satılmaktadır.

4 m/m TRAŞ BIÇAKLARI
Amerikan sanayiinin bir şaheseridir.
Genel deposu:
Sirkeci Kayseri Han No. 4
M. İhsan Sıtkı